

Sveučilište u Mostaru

Farmaceutski fakultet

**Plan i program stručne prakse
magistara farmacije**

1. tjedan	2. tjedan
<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● organizacije rada i ustroja ljekarničke djelatnosti (prostorije i oprema ljekarne, organizacija rada u ljekarni, obveze i odgovornosti ljekarnika kao zdravstvenih djelatnika) ● organizacije rada unutar ljekarne, hijerarhije ljekarne/ustanove, osoblja, komunikacije unutar ljekarne/ustanove ● propisanih uvjeta u pogledu izgleda ljekarnika (kuta, pločica s imenom...) <p>Upoznavanje sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zakonskim propisima koji reguliraju stavljanje lijekova i medicinskih proizvoda u promet ● obvezama i odgovornošću zdravstvenih djelatnika i osnovnim načelima etike i deontologije ● smjernicama Dobre ljekarničke prakse ● Upoznavanje sa literaturom obveznom u ljekarni (Farmakopeja, Formulaemagistrales i druge) <ul style="list-style-type: none"> ● obvezne stručne literature, knjiga i priručnika u ljekarni te drugih izvora informacija stručne dokumentacije - vođenje potrebne dokumentacije vezane za usluge koje se pružaju u ljekarni- (knjiga privatnih recepata, knjiga narkotika, vodič o prijavama neželjenih djelovanja , registar o povučenim serijama lijekova, evidencija o uništavanju lijekova isteklog roka trajanja). ● provjere isteka rokova valjanosti upoznavanje s pravilima odlaganja tj. zbrinjavanja farmaceutskog otpada 	<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● proizvoda koji se mogu izdavati u ljekarni ● sa sustavom naručivanja i zaprimanja (bez uvođenja primki) gotovih lijekova, medicinskih proizvoda, ljekovitih tvari i ostalih proizvoda koji su u prometu u ljekarni ● s načinom čuvanja lijekova i ljekovitih tvari (droge, lako hlapljive i zapaljive tvari, otrovi, kemijske tvari, lijekovi koji se čuvaju na određenim temperaturama,...) ● rukovanja opasnim tvarima (otrovi i lako zapaljivi materijal) ● Upoznavanje s tvarima i lijekovima, jakog, vrlo jakog i opojnog djelovanja ● vođenje propisane evidencije o -prometu lijekova , otrova i opojnih droga

3. tjedan	4.tjedan
<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● klasifikacije lijekova (R, BR i BRX) ● dokumentacije tj. uvjeta za izdavanje lijekova i knjigama evidencije vezano uz isto ● uloga magistra farmacije kao savjetodavca (odnosi se na kratko savjetovanje prilikom izdavanja lijeka te individualne konzultacije) ● izrade primki, povratnica i vođenja potrebnih evidencija (promet, droge...) ● izračun cijena ● praćenje zaliha (defekture, sezonski asortiman...) <ul style="list-style-type: none"> ● upoznavanje i izdavanje ljekovitih proizvoda koji su propisani Zakonom kao predmet poslovanja ljekarni-homeopatskih, proizvoda za dijabetičare, hrana za djecu ● Upoznavanje i izdavanje lijekova koji se primjenjuju u veterini ● Upoznavanje sa farmakoterapijskim skupinama lijekova-indikacijama, kontraindikacijama, nuspojavama korištenje stručne literature i baze podataka na Internetu <p>upoznavanje sa postupkom prijave i obrascem nuspojava</p>	<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● propisa vezanih uz izdavanje lijekova na recept (osnov, dop, zaštita na radu, EU osiguranje) ● propisa vezanih uz izdavanje lijekova na privatni recept ● provjere recepata /doznaka – administrativni dio ● provjere recepata/doznaka – stručni dio ● obveze savjetovanja uz izdavanje lijekova (kratko savjetovanje prilikom izdavanja lijeka te individualne konzultacije) ● načina obrade recepta/doznake ● taksiranja ● fakturiranja ● evidencija u ljekarni (npr. knjige kopije recepata, droge...) ● postupka interventnog uvoza (interventni uvoz lijekova- odobrava ALMBIH za pojedinačno liječenje gotovim lijekom uz zahtjev ustanove recept pacijenta za koji se traži suglasnost u pisanom i elektroničkom obliku (regulirano zakonom o lijekovima) ● Upoznavanje i izdavanje lijekova na privatni recept, ponovljivi, neponovljivi, poseban, ograničen recept (Pravilnik o razvrstavanju lijekova te propisivanje lijekova na recept) ● Izračunavanje doze lijekova za djecu i kontrola doza na recept ● Upoznavanje s interventnim uvozom- narudžbom lijekova koji imaju odobrenje u BiH, a nema ih na tržištu i onih koji nemaju odobrenje za uvoz

5.tjedan	6.tjedan
<ul style="list-style-type: none"> ● Sudjelovanje u savjetovanju pacijenta pod nadzorom mentora ● Vježbe iz pravilne pripreme lijekova (inhaleri, kapi za oči...) ● Prijavljivanje nuspojava (lijek , medicinski proizvod, dodaci prehrani.) ● Prijavljivanje zamijećenih pojava u nepravilnosti kakvoće lijeka nadležnom tijelu 	<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uputa o pravilnoj uporabi medicinskih proizvoda (ortopedskih pomagala) koja se najčešće izdaju u ljekarni (glukometri, tlakomjeri, aparatići za kolesterol, pokrivala za rane, inhalatori i dr.) <p>Izrada magistralnih pripravaka u aseptičnim uvjetima</p>

7.tjedan	8.tjedan
<ul style="list-style-type: none"> ● izrada magistralnih pripravaka (kontrola doza i kompatibilnosti primijenjenih tvari kao i opravdanosti primijenjenih kombinacija, potvrda identiteta ljekovitih tvari, izbora spremnika, signiranja, taksiranja prema farmaceutskoj taksi i izdavanja izrađenih pripravaka ● vođenje laboratorijskog dnevnika ● izrada i izdavanja lijekova koji sadrže tvari jakog i vrlo jakog djelovanja 	<p>Provjera i primjena naučenog tijekom prvih 7 tjedana pod nadzorom mentora</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada i izdavanje lijekova, medicinskih i drugih proizvoda - zaprimanje robe i uvođenje primki - fakturiranje

9.tjedan	10.tjedan
<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • smjernica Dobre proizvođačke prakse • prostora i organizacije rada u galenskom laboratoriju u skladu sa važećim zakonskim propisima • pribora, aparature i tehnike rada kod oblikovanja lijekova • izbora spremnika za izrađene pripravke • čuvanja, skladištenja i izdavanja izrađenih pripravaka • pripreme pročišćene vode i vode za injekcije <p>načina određivanja rokova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznavanje administrativnih poslova galenskog laboratorija • Služenje s literaturom iz farmaceutske tehnologije <p>procesna i finalna kontrola galenskih pripravaka</p>
<ul style="list-style-type: none"> • izrada svih oblika galenskih pripravaka prema propisima farmakopeje ili drugim važećim propisima <p>vođenje proizvodne dokumentacije prema opsegu rada (laboratorijski dnevnik, proizvodni list, propis)</p>	

11.tjedan	12.tjedan
<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● smjernica Dobre laboratorijske prakse, ● organizacije rada, pribora i opreme te evidencija u analitičkom laboratoriju <p>ljekarne farmakopejskim metodama koje se primjenjuju u kontroli kakvoće lijekova te sa značenjem i primjenom poredbenih tvari u analitici lijekova</p> <p>izrada i vođenje protokola i ostale potrebne dokumentacije o izradi i distribuciji galenskih pripravaka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● praćenje stručne literature iz područja analitike lijekova ● upoznavanje s popratnom dokumentacijom ljekovitih tvari (certifikati) ● upoznavanje s zbrinjavanjem kemikalija koje se koriste za analizu te kemikalija nastalih procesom analize ● upoznavanje načina određivanja roka valjanosti s analitičkog stajališta <p>vođenje propisanih evidencija o izvršenim ispitivanjima</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● izrada, pohrana i rukovanje reagensima, indikatorima i volumetrijskim otopinama ● potvrda identiteta i kontrola kakvoće ljekovitih tvari te kontrola kakvoće galenskih pripravaka ● vođenja evidencija uzoraka za ispitivanje i izvršenih analiza sukladno važećim propisima <p>pohrana uzoraka i kontrauzoraka</p>	

13.tjedan, 14. tjedan, 15.tjedan, 16.tjedan
<p>Primjena naučenog tijekom prvih 12 tjedana pod nadzorom mentora</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada i izdavanje lijekova, medicinskih i drugih proizvoda - zaprimanje robe i uvođenje primki - fakturiranje - izdavanje i savjetovanje o pravilnoj primjeni pomoćnih ljekovitih pripravaka dermo kozmetike , magistralnih pripravaka i mogućem sprječavanju interakcija pomoćnih ljekovitih pripravaka s lijekovima

17.tjedan, 18. tjedan, 19.tjedan
<p>Primjena naučenog tijekom prvih 16 tjedana pod nadzorom mentora</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada i izdavanje lijekova, medicinskih i drugih proizvoda - zaprimanje robe i uvođenje primki - fakturiranje

20.tjedan - bolnička ljekarna	21.tjedan - bolnička ljekarna
<p>Upoznavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostora i opreme te organizacije rada u bolničkoj ljekarni • uloge bolničkog magistra farmacije • farmakoterapijskih skupina lijekova koje se najčešće ili isključivo primjenjuju u bolničkom liječenju, njihovim farmaceutskim oblicima, ljekovitim tvarima, zavojnim i laboratorijskim materijalom <p>načina čuvanja i skladištenja u bolničkoj ljekarni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • naručivanje lijekova • izdavanje na zahtjevnice bolničkih odjela • vođenje propisanih knjiga evidencije • vođenje laboratorijskog dnevnika • upoznavanje administrativnih poslova vezanih za poslovanje bolničke ljekarne
<p>izrada svih oblika magistralnih i galenskih pripravaka prema propisima farmakopeje ili drugim priznatim i važećim propisima za potrebe bolnice, uključujući izradu pripravaka aseptičkim postupkom ili sterilizacijom, te izradu otopina za infuziju ukoliko ih ljekarna izrađuje</p>	

22.tjedan – bolnička ljekarna	23.tjedan / 24.tjedan
<p>Odlazak na odjele (sudjelovanje u vizitama) - > upoznavanje uloge kliničkog farmaceuta</p>	<p>Primjena svega naučenog pod nadzorom mentora:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada i izdavanje lijekova, medicinskih i drugih proizvoda - zaprimanje robe i uvođenje primki - fakturiranje <p>Riješiti eventualne nejasnoće</p>
<ul style="list-style-type: none"> • informacije o dobivanju odobrenja za samostalan rad, obveznom stručnom usavršavanju • informacije o ulozi komore i Farmaceutskog društva 	